

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до Закону України «Про мисливське господарство та полювання», поданий народними депутатами України Скороход А.К., Івченком В.Є., Фельдманом О.Б. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 5302)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 24.03.2021 № 449832 Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 15.12.2021 (протокол № 109) розглянув проект Закону про внесення змін до Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (реєстр. № 5302 від 25.03.2021), поданий народними депутатами України Скороход А.К., Івченком В.Є., Фельдманом О.Б. та іншими народними депутатами України.

Ціль проекту Закону, як зазначено у пояснювальній записці, дотримання принципів, правил та практик щодо охорони і захисту диких тварин відповідно до норм міжнародних екологічних угод та удосконалення норм і положень чинного законодавства щодо охорони дикої природи.

Проектом Закону пропонується внести зміни до статті 33 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (далі – Закон), згідно з якими із назви статті виключається термін «шкідливі тварини», а із переліків тварин, щодо яких здійснюється відстріл та відлов на умовах цієї статті, а також добування яких належить до службових обов'язків працівників, уповноважених здійснювати охорону мисливських угідь, вилучаються вовки і бродячі коти. Також виключається норма щодо можливості безоплатного забезпечення мисливців, які добувають вовків, лисиць, бродячих собак і котів, сірих ворон, набоями та іншим необхідним спорядженням.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України у своєму висновку підтримує законопроект та звертає увагу, що законопроектом передбачається у назві статті 33 Закону виключити слова «та шкідливих», проте зазначене словосполучення вживається в абзаці третьому пункту 2 частини першої статті 20 Закону, частині четвертій статті 18 та частині четвертій статті 32 Закону України «Про тваринний світ», і у разі прийняття законопроекту у запропонованій редакції призведе до неузгодженості між законодавчими актами і різного правового застосування.

Державне агентство лісових ресурсів України у своєму висновку зазначає, що вибіркоче вилучення окремих норм зі статті 33 Закону є необґрунтованим, а окремі суб'єктивні судження, які викладені в пояснювальні записці до проекту Закону, містять загрози для збереження біологічного різноманіття.

За інформацією Держлісагентства, Україна приєдналась до Бернської Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, зокрема з застереженнями про те, що в Україні допускається добування вовка з метою запобігання негативному впливу його на популяції інших видів, серйозній шкоді худобі та іншим об'єктам власності.

Згідно із статтею 22 Бернської Конвенції кожна Договірна сторона, починаючи ще від процедури приєднання або ратифікації, має право зробити застереження до окремих видів флори і фауни та засобів добування, які є об'єктом традиційного місцевого промислу і не знаходяться під загрозою зникнення в цій державі.

Держлісагентство зазначає, що з 1990 року чисельність вовків зросла майже в два рази. На сьогоднішній час вовк поширений у всіх областях України. Почастішали випадки нападу вовків на людей, сільськогосподарських і домашніх тварин. Територіальні громади, де вовки приносять шкоду сільським мешканцям, неодноразово звертались з вимогами обмежити чисельність цих тварин, а місцеві жителі, які випасають домашніх тварин, встановлюють різного роду премії за захист свого майна від хижаків.

Відзначаємо, що згідно зі статтею 20 Закону заборонено полювання на відстані ближче ніж 200 метрів від будівель населеного пункту, відповідно загрози для домашніх котів та собак, які тимчасово потрапляють в природне середовище, немає.

На думку Держлісагентства, наслідком заборони добування вовка під час інших видів полювання стане стрімке, неконтрольоване зростання чисельності цього великого, екологічно пластичного хижака, у якого в природі немає ворогів, що породить серйозні проблеми в суспільстві, в сільському і мисливському господарстві, значно ускладнить епізоотичну та епідеміологічну ситуацію щодо сказу та інших небезпечних захворювань, а також до різкого зниження чисельності інших видів диких тварин.

Держлісагентство звертає увагу, що авторами законопроекту акцентовано увагу, що «під виглядом боротьби з бродячими котами мисливці винищують лісового kota», а також що «відрізнити його від домашнього kota практично неможливо». Однак, лісовий кіт суттєво відрізняється від домашніх здичавілих котів не тільки за зовнішніми морфологічними ознаками, але також і за місцями проживання та поведінковими ознаками. Жодного випадку добування лісового kota мисливцями в Україні не зафіксовано.

В Україні більше 40 років триває епізоотія сказу природного типу. Основними розповсюдниками сказу в Україні є лисиці, бродячі собаки та здичавілі коти. За даними Держпродспоживслужби за останні п'ять років загальна кількість випадків сказу серед собак, котів та лисиць становить 85 - 90 відсотків від усіх випадків сказу. За даними Всесвітньої організації здоров'я

сказ входить в першу п'ятірку основних небезпечних зоонозів, що завдають найбільших соціальних і економічних збитків.

Здичавілі собаки та коти за визначенням Міжнародного союзу охорони природи (IUCN) є чужорідними видами для природних екосистем. Відповідно до Експертного звіту для Європейської комісії здичавілі домашні коти в європейському масштабі входять до трійки найбільш шкідливих чужорідних видів.

Держлісагентство не підтримує прийняття зазначеного проекту Закону.

Громадська спілка «Всеукраїнська асоціація мисливців та користувачів мисливських угідь» підтримала висновок Держлісагентства і не підтримує прийняття даного законопроекту.

Міністерство фінансів України в експертному висновку зазначає, що положення проекту Закону не суперечать нормам Бюджетного кодексу України і в межах компетенції не заперечує щодо розгляду Верховною Радою України проекту Закону.

За наслідками розгляду Комітет з питань бюджету прийняв рішення, що проект Закону не має впливу на показники бюджетів. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності у термін, визначений автором законопроекту.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу за результатами правового аналізу законопроекту щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію зазначив, що законопроект за своєю метою та завданнями не суперечить Угоді про асоціацію в частині розвитку та зміцнення співробітництва між Сторонами з питань охорони навколишнього середовища та підвищення природоохоронної ефективності з урахуванням багатосторонніх угод в цій сфері.

Відповідно до статті 22 Бернської конвенції будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити одне чи більше застережень стосовно деяких видів, зазначених у додатках I – III, та стосовно певних засобів чи методів знищення, вилову та інших способів використання, перелічених у додатку IV.

Україна приєдналася до Бернської конвенції, зробивши застереження, що в Україні допускається в обмеженій кількості та за умов відповідного контролю, зокрема щодо вибіркового регулювання чисельності вовка (*Canis lupus*) з метою запобігання негативному впливу їх на популяції інших видів, серйозній шкоді худобі та іншим об'єктам власності.

Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку відзначив, що у Європейському Союзі відсутня пряма компетенція щодо полювання та мисливського господарства, особливості полювання регулюються на рівні національного законодавства держав-членів ЄС.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку висловлює ряд зауважень до положень проекту Закону, зокрема нова редакція назви статті 33 «Відстріл та відлов хижих тварин, добування мисливських тварин для наукових

цілей, переселення в нові місця перебування» Закону не враховує того, що у частинах 1 і 3 цієї статті згадуються бродячі собаки та сірі ворони, які не відносяться ні до «хижих», ні до «мисливських» тварин.

На думку Головного управління, зміни до частини другої статті 33 Закону, не враховують необхідність регулювання чисельності диких тварин, яким є «вилучення (відстріл та відлов) диких тварин, що перебувають у стані природної волі, за умови, що їх чисельність на конкретній території загрожує життю та здоров'ю людей, свійських тварин, завдає значних збитків сільському, лісовому чи мисливському господарству, порушує природний баланс видів, загрожує існуванню інших видів диких тварин» (абзац 18 статті 1 Закону). У свою чергу, у частині 3 статті 18 Закону України «Про тваринний світ» передбачено, що регулювання чисельності хижих і шкідливих тварин здійснюється у порядку ведення мисливського господарства.

Виключення із частини 4 статті 33 Закону призведуть до невизначеності щодо підстав, на яких працівники, уповноважені здійснювати охорону мисливських угідь мають право це робити. Зокрема, чи потрібно буде вказаним особам для такого добування отримувати відповідний дозвіл, яким згідно з абзацом 12 статті 1 Закону є «документ (ліцензія, відстрільна картка, дозвіл на селекційний, діагностичний та науковий відстріл), який дає право на добування (в тому числі відлов) дикої тварини (тварин), а також право на використання (транспортування, перенесення, зберігання) продукції полювання».

Проект вимагає техніко-юридичного доопрацювання.

Законопроектом пропонується виключити бродячих котів з числа передбачених до відстрілу та відлову хижих і шкідливих тварин. Комітет зазначає, що бродячі коти не є видом, що охороняється Бернською конвенцією та звертає увагу, що бродячі коти, за даними науковців, активно знищують пташенят у гніздах дрібних співочих птахів (мухоловок, коноплянок, зябликів, щигликів, солов'їв) та мисливських птахів (перепелів, сірих куріпок, фазанів), а також пташенят занесених до Червоної книги України.

Враховуючи вищевикладене, Комітет ухвалив висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (реєстр. № 5302 від 25.03.2021), поданий народним депутатом України Скороход А.К., Івченком В.Є., Фельдманом О.Б. та іншими народними депутатами України, повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Співдоповідачем при розгляді законопроекту від Комітету визначено народного депутата України, голову Комітету Бондаренка Олега Володимировича.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: БОНДАРЕНКО ОЛЕГ ВОЛОДИМИРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000764A4D00FD673202
Дійсний до: 09.04.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-15/03-2021/392790 від 15.12.2021

762314